

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgska Magazinet.

Torsdagen, den 20 Februarii 1766.

Cansli-Rådet och Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden, Herr Johan Ihre, har redan wid slutet af år 1765 utgå låtit ifrån sina gömor et märkwärdigt arbete, under denna påskrist: *Swenske Dialect-Lexicon*, hwarucinann upptecknade finnas the ord och talesätt, som uti åtskilliga Swea Rikes Landsorter äro brukelige, men ifrån alla mänska talesättet afwika. Till upplysning af Wårt Språk, och bewis om thes Ömnhighet igenom trycket utgifwet *. Det består af 200 sidor, utom et läro-rift företal på 10 sidor & 4to. Et werk, som lä- rer oss at förstå wäl 30, liksom särskilta, språk ibland Swear och Götter.

Utom hwad Herr Cansli-Rådet och Riddaren sjelf i denna delen ihopafant- lat, och hwad han fått efter Wår Store Eric Benzelius; nämnas de fleste Aucto- rer, af hwilke han widare tillökning hemtat. Jag ser ock, at de Bohuslänske ord, som jag på försök ingaf uti Götheborgska Magazinet N:o 24. 1759, äfwen fått intaga sit rum, ehuru mine etymologiske gifningar, det jag efteråt för- märkt, ej särdeles warit lämpade efter de äldre språken, och altså tarfwa sina rättelser.

Som hela Werket syftar på rikare kundskap om Wårt Tungomål, hwad wid Herr Författaren upmuntrat alle älskare där af, at widare infomma med sina tillökningar; så sann jag mig upwåk, at igenomgå mina gamla papper öfwer Bohuslän, och har nu den äran, at, under gemensam affigt, öfwer- temma åter en lista på det länets ord och talesätt, som förekommit mig såsom landskaps ord. Wida större skulle den samma blifwit, om jag welat draga fram alla de ord, som Bohuslänska landbygden widkännes, och som stå re- dan i Ordaboken upprästa för W. Götthland, Wärmeland och flera ställen. Men som det wore mindre wigtigt, har jag endels utökt sådana ord, som uti Boken icke influtit; endels ock anført sådana som wäl äro annorstädes i Ri- ket gängle, men med något flisång i bemärkelsen. De ord i hellsna Boken, jag

* Jag hade det nöge at förkunna detta Lexicon, i Götheborgska Weckobladet N:o 18. förledet år. Det war då allenast trykt til hälften.

jag menar vårt Swenska Dialect-lexicon, dem jag sökt gifwa något ehuru ringa ljus, blifwa utmärkte med latinska bokstäfwer. Jag strider nu til min ålagda Skyldighet.

A.

Andbösthen, Andpuffen, andetruten.
Andelåta, hästig åtrå. Ligga i andelåta,
i dödskampen.

Andt, brådt. Hafwa andt om, brådt
om. Hafwa andt årende. *Id.* Se
Ant.

Annat år i fiobl, för 2 år sedan.

Annerleffare, Annerwes, annorlunda,
Annervell.

Anstygg, mycket stygg, ful. Ansjuk.

Åttra sig, åndra sit löfte, sit tal.

Åfårfam, snarstråmb, enwis.

Åmann, mann af godt hjertelag.

Åqwinna, qwinna af godt hjerta.

Åroq, årswårt.

Åt, kräftan.

Åtgerning, läkebom.

Åoru, nykter.

B.

Babl, Bahlwäder, ondt wäder med blåst
och neberbörd.

Bakwaska, förtala*.

Ballsstyrig, Bangstyrig, oregertig, ofstyrig.
Bångas.

Becka, bynda. Böcka. Messingebecka,
liten bynda som har bjeltra i halsbän-

det. Hålebecka, som far efter halsarne

och skaller. Brukas och såsom skals-

ord om öfwersttäre.

Berydelig, anfenlio, wäl fladd, berastig.
Blegga, bårtra. Det bleggar. Blika.
Bo, wewof. Jag har ej bo at säga mer.
Boet.

Bönetyrka, Bönemår, ser nassan ut. S=
som et tal, och består af qwistiga ing=
tran eller frakar, upresse mot hwarand=
dra, därpå böneriset utbret es från rygg=
åsen alt neder åt: gasparne öyne, at
wadret må spela darin.

Bråsmet får, som är i sin brunst. Brå=
sinen get; Åhsad fo: Wrea, Wriden,
sugga; bynden rånnert i bånne.

Brur, brud. Brurs, Bruden.

Bubanså, hästigt usfara i ord och åhåf=
wer.

D.

Dankesfist, fist som blir til öfwers, sedan
interessenterne tagit hwar sin lott.

Dickt, bra. Ja dict, ja wäl. Slå dict.
Deckt.

Doll, wacker, behagelig. Dell, Dol.
Brukas och ironice om en hwarken hel
eller ren: t. ex. om en sådan qwinna:
det war råtte dollan.

Dotta, lagga dotten, det är en gammal
sact, eller tyg gjordt af swinlediga re=
rå skorsten, hwaröfwer lägges en rund
sjåbl eller brada som håller tatt. Dore.

Dögga sig, Bedygga sig, begå sig. Han
kan ej dögga sig med den qwinnan.

Dråcka.

* I. D. Michaelsem, V. C. memini, hæc in voce, Danorum nec sermone nec scriptis ignobili, a me
dissensisse, vocem idem quasi esse ac lanare aliena terga, molestum puta aliorum fama stu-
dium, suspicante, obiectisque, referendam videri ad eas, quas onomato poeticas dicunt:
simili de causa Muhammedem *waswas* appellare *insuffurationem* diaboli, qui semper aliquid
waswas *waswas*, vocisque Diaboli contraria, sepius sufflare falso propheta solebat: potius ira-
que denotari ideam huiusmodi, ratione habita moris inter se mussantium, in quibus cernere
labiorum motionem, nec tamen præter sibilos sonos quidquam audire, licet. Neque vejo
ab eodem Polyhistoro non doctior discessi in his, quæ ad vernaculam linguam propius spe-
ctant: sed huius loci non est tulla referre.

Dräcka. Gåsen dräcker, när han parat sig.
 Drila, ila, draga ut på långbanen.
 Dya, Dya ner, orena. Han är dyet, oren.
 Dyka, springa af och an. Dyka.
 E.
 Ejen, sådesbrodd, hvar sådesplanta för sig. Rycta upp er ejen. Korne ned-trampa ejena. Egel. Ajäl.
 Eterkoppa, spindel.
 F.
 Farcabel, Farcil, Färel, fällsynt ting, wansofier, dålig människa. Farel.
 Fätsam, förweten, näsewis. Fatijsa.
 Fäfsoll, Fälen, fäselig.
 Seppla, konsta. Seppla inet med mig.
 Sjilla för någon, juncra, ställa sig in.
 Fella.
 Fix, snäll, owick. Fix.
 Sontidd, Suntidd, to, som lägger af mjolken emot den tiden hon skal bära eller kalfwa. Sontidd mjölk, som faller af kon, då hon, som det heter, drar under sig. Tyrtidd mjölk, som faller af kon, sedan hon burit. Sontidd kö fallas på Droff, en som går året öfwer och ej tager sig kat. Fonkalfwa.
 Fora, sed, stic. Folkeforor, folkstic, Wactra presteforor. Skansfora, wårdslös och laptis gerning. Fola.
 Födefång, Födefrot, näringsfåna.
 Förtämmande skålm, Fördusen kompan, tusendskålm.
 Fråg, bätt. Frägt öl. Frek.
 Mera härnäst.

Stads-Nyheter.

Små Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 13 til den 18 dennes födde 2 gosse- och 3 flicko-barn: Wigde Tunnebindaren Lars Höyer och Eufan Catharina Sjörskom; Skräddare-Gefallen Niclas Norberg och Christina Hallenlöf; Döde Vice Håradshöfdingen Wefwers Erika, Anna Elisabet Schuberg, af håll och stung; Pigan Karin Wibberg, af bröstwärt; Wåtedrängen Jonas Ahlbergs hustru, Gunilla Andersdotter, af lungfot; samt 2 barn, af slag.

I Dystra Församlingen födde 2 barn: Wigde Understulken Joh. H. Udström och Jungfru Lovisa Ulrica Bänisch.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn: Döde 2 dito, af slag.

Kundgörelser.

Den 10 Februarii är en Psalmbok, trykt i Franckfurt, tillika med Johan Hendes Paradis Lustgård, uptagen: widare underrättelse fås hos Kläckaren wid Dystra Församlingen.

Efterlyses följande, som wid födssa wäbelden här i Staden förtommit: Et blårandigt vätebofster, märkt K; 2 dco Huswid-dynor, märkte I. B; et dito märkt G. C. B; 4 st. huswid-kuddar; 6 st. serwieter, citron-mösser med bigerning omkring; et parti lin-blån-ull- och bomulls-garn och nystan; en aldeles ny och obru-

En spindel, med 2 rullor; 10 st. stora kristal-winglas, sipade, med fötter; en half
 tunnna med siltadt hwetensjöl uti; et par små kniswar med porcelains kast, och silfwer
 ofwan, uti chagrins fouteral; en liten nyckel med twärkär; en särskilt Walmbof uti
 marmorert band, med namn uti, hwaras förste bokstäfwer äro M. C. B; några skrefn-
 papper; en liten mässings-spira eller pelare med skruf i ena ändan; et st. hwirt linne-
 baldskläde; jämte öfkilligt mera, som ej så noga kan antecknas: den wälsinte som uti
 hus bär gar desse saker, eller någon del där af; eller ock kan en mer eller mindre del
 af dem til rätta skaffa, och gifwer sådant hos mig tilkänna, skal blifwa om ägaren
 underrättad, och försäkras om tacksam wedergållning för des omak och redelighet.

Den 12 nästkommande Martii, kommer en på Warbergs Stads ägor, utanför
 östra tull-porten, wäl belägen jord-ägendem, Brunsberg kallad, til den mestbju-
 dande at försäljas. Den består af något öfwer 20 tunnlands rymd, ligger ensta-
 kadt, och är med en dubbel stengård omgifwen. Mannhusen af timmer, med enkel
 trägning och tegelstak, bestå af stuga, kamare och förstugu-kamare, kök med 2 kom-
 rar, samt 2 murade källare. Öfwen är på gården en stuga med batugn uti. Uthi-
 sen bestå af loge med 2 labor, bito en större lada. Fåhus, och stall til 5 hästar.
 Et wagns-lider och et torfhus.

Efter denna försäljning, auctioneras på samma dag en betes- eller ko-bage, som
 ligger nära wid gården i wester, och är tillräckelig för 4 a 5 mjölke-ko, från mid-
 sommars tiden, tills de insättas på foder. Man kan från dagelige rummen se öfwer
 hela ko-bagen, som har 2 fiske-dammar, gode källe-watn, och qwarnskälle, hwilket
 til husbehof kan nyttjas wår och höst. Skulle ingen köpare til dessa lägenheter samt
 beteshagen träffas, så utbjudas desamme under förpantning emot en wif summa på
 4 a 6 år, hwarom med ägarinnan på ofwannämde dag kan accorderas.

Uti Hr. Conducteuken Carlbergs hus wid Masthamnen äro 2 salt-bodar lediga at
 genast uthyras. Är någon sinnad at wilja sig där af betjena, behagade desamme
 widare accordera med Herr J. Wilh. Poleschki, som bor där i huset.

Hos Herr Peter Lamberg är til köps Lüneburger Franckt salt, tillika med risgryn,
 caffè-bödnor, Ängelskt fensterglas i korgar och bly i tackor.

Rättelser, hörande til N:o 7.

På 2 sid. 23 rad. står i somliga exemplar slata: bör wara slata. På 3 s. 25 r.
 står ottrar: läs uttrar. På samma sida, 31 rad. kom följande omständighet at
 utelämnas: Tornens dottrar suckade.

Beträffande Passions-Tankarne i samma N:o 7, får jag nu kanske lyctönfka dem,
 til at winna mer allmän uppbyggelse, sedan Apologisten wid Trivial-Scholan
 Extraordinarie Adjuncten wid Gymnastium, Herr Magister Ehrwall, lätt insyta
 uti Göteborgske Spionen granskningar emot et snille-werk, som råkat at förstöra
 somliga Läsares andakt. Wid min återkomst från landet i förgårs afton, sann jag
 för mig liggande en försiwarskrift, som denna gången ej hinnet at införas. Den är
 wäl ej utan något salt, men förråder likwäl ingen förtig iswer. Öförgripeligen emot
 någondera sidan: Jag håller före, at et portrait kan likna originalet och passera för
 wackert, fastän des insattning icke är afsmått efter de antingen tycken eller lagar, som
 wedan i förledet är welat sliftas, m. m.